JACOBSSONS
Rikspatent
GIVER DET MESTA BRÖDET
AV DET MINSTA MJÖLET
HALMSTAD

KVINNORNAS TIDNING

Blusen
skall, för att kunna tvättas om och om igen och ändock se fräsch ut, tvättas med
Gummans
FLINGOR
Fabrikanter A.-B. EMBOTH & Co., Göteborg.
(Även tillv. av Gummans Tvättpulver och Gummans Kraftsåpulver.)

N:o 31. 4:de årg.

3 Augusti 1924.

Annonspris: Textsida 25 öre pr mm.
» sista sidan 20 öre p· mm.
Längre annonsering rabatt.

Utkommer varje söndag.
Utgivare och redaktör: INGEBORG DAHLLÖF. För annons- och ekonomiavdelningen: EDITH RICKBERG.
Redaktion och expedition: *Vallgatan 27, Göteborg.* Tel. 18070.

Prenumerationspris:
Helår Kr. 6:—. 1/2 år Kr. 3:50. 1/4 år Kr. 2:—.
Lösnummer 15 öre.
Centraltryckeriet, O. Ericson, Göteborg 1924.

Eftertryck tillåtes gärna om "Kvinnornas Tidning", med hela namnet utsatt, angives som källan.

INNEHÅLL.

Utlandskrönika i sammandrag.
En dröm. Av Olive Schreiner.
Olive Schreiners liv. Av Frigga Carlberg.
Brott och straff. Av G. Th—n.
De många skyldiga.
Till gamla Kongahälla. Av Y. G.
Mörka och ljusa dagar. Av H—t H—n.
Råd till de gamla.
Kräftsjukdomen. Hur uppstår kräfta? Hur förekommes den? Av Edith Mac Millan.
»Anna Friberg» — en förlorad möjlighet. Av Ragna Peters.
Hon är borta.
Sorgens färg.
Den förebrående rösten. Av Torsten Cederberg.
Lilith. Roman av Florence Warden.

——::——

Utlandskrönika
i sammandrag.

När en augustisöndag för tio år sedan ofredens klämtningar genljödo över vårt land anade väl ingen att härmed en ny och ödesdiger tid av oöverskådlig räckvidd ringdes in för Europa.

Man hoppades att det fruktansvärda dramat småningom skulle få ett slut och världen bli sig lik igen, sedan de blodiga famntagen en gång lossnat, och besinningen åter fått lägga sin hand på händelsernas roder.

Tio runda år ha nu förgått, men besinningen har icke vänt tillbaka. Den gamla kursen har aldrig mer kunnat hittas igen på tidens hav. Europas skepp med sina millioner människor ombord driver redlöst fram under sina oskickliga och inbördes oeniga styrmäns kommando. Den verklige befälhavaren, som kunde sätta *en* kurs och *ett* mål saknas. Därför kommer heller aldrig skeppet fram. Varje gång fredens efterlängtade hamn synes nära, göres en ny gir och målet ligger ånyo lika fjärran och avlägset. Och för varje dag, för varje år gå nya förhoppningar i kvav. Omätliga värden tillspillogivas, liv, guld, tid, människokraft offras meningslöst. Och det är över oss nu levande den oersättliga förlusten går ut!

Efter ofredsfreden i Versailles ha vi icke kommit ur fläcken. Om en person, som under de tre à fyra sista åren ställts utanför händelsernas periferi plötsligt återvände till civilisationens centra och efter sin långa frånvaro ånyo började studera tidningarna för att få kunskap om vad världen nu förehade, skulle han tro sig drömma. Såg han rätt? Läste han icke efter tre à fyra års frånvaro precis samma nyheter som förut: om skadeståndsfrågan, som ovillkorligen måste avgöras och på vars lösning hela Europa med otålighet väntade, om Ruhrockupationen, om Frankrikes heliga rätt, om Tysklands betryck och armod, om en ny konferens, som satt till sin uppgift att reda upp dessa för vår världsdel så vitala frågor?

Var det verkligen möjligt? Höll man på med dessa saker ännu? Hade de gångna åren gått så spårlöst förbi, att ingenting blivit uträttat? Svulto alltjämt Tysklands mödrar och barn, fortforo skändligheterna i Ruhr, och måste Europa ännu bevittna hur ett helt folk sänkts i den bittraste förödmjukelse, emedan dess män fyllt sin plikt mot hem och fosterland?

Med alla dessa de gångna årens missräkningar inför ögonen inbjuder knappast den alltjämt pågående konferensen i London till några närmare tydningar. Alltför många gånger är misstaget begånget att betrakta lösa uttalanden och förslag som mäns giltiga och målmedvetna ord. Efter Versaillesfördraget ha vi upplevat mycket — i fantasien. Vi ha sett Frankrike vakna till besinning och Tyskland resa sig ur sin förnedring. Vi ha sett världen bli sig lik igen — i våra drömmar.

Och vi kunna lugnt fortfara att sova och drömma. Ty löper Europas skepp någonsin in i fredens hamn skola jubelropen nog komma oss att vakna.

——::——

En dröm.

Av *Olive Schreiner.*

En Själ stod på stranden av Livets flod och måste passera den.

Först fann den ett rö och försökte komma över med det. Men röet brast när Själen stödde sig däremot. Så fann Själen en stav och försökte komma över med den; och den skarpa spetsen sjönk ned i sanden och Själen arbetade för att draga upp den men kunde icke, och så stod han där i vattnet vid sin stav.

Så gick han ut och fann en tjock bred planka och sade: Med hjälp av denna vill jag gå över floden. Och han gick ned i vattnet. Men plankan var alltför livlig av sig, hon flöt så fort, att hon nästan tog fotfästet från Själen.

Och Själen stod på stranden och klagade: "O, Livets flod! Hur skall jag komma över? Jag har prövat alla stöd och de ha svikit mig!"

Och Floden svarade: "Gå över mig ensam."

Och Själen gick ned i vattnet och passerade floden ensam.

——::——

Vänsår svida längst.

*

När du bjuden är som gäst
pröva värdens öga mest.

*

Det är den dyraste soppan man äter för ingenting.

*

Med friska rosor och unga flickor skall man ej leka länge.

*

Ridande sven vill hava åkande mö.

——::——

Olive Schreiners liv och arbete.

En äkta mans vittnesbörd om en snillrik hustru.

Av *FRIGGA CARLBERG.*

Högt upp över den stora Karooöknen i Kapkolonien i Sydafrika finnes en klippa helgad åt minnet av Olive Schreiner, en av 19:de seklets främsta kvinnor, och utvisande hennes grav. Icke långt därifrån, på toppen av en av Matopposkullarna, är en granitvård över en annan enstaka grav — Cecil Rhodes'. Man kan säga om dessa två gravar, att de symbolisera olika slags makt. Cecil Rhodes var mannen som grundlade välden och herradömen, skaparen av materiella värden, under det Olive Schreiner var pioniär på det etiska området, skapare av andliga värden.

Dessa fakta förtjäna en erinran, när nu "Olive Schreiner's liv" utgivits, skildrat av hennes make, S. C. Cronwright-Schreiner, och upplivande minnet av den hänryckning hennes "Dreams and Allegorie", för att icke tala om "The Story of an african Farm", väckte för ett 30-tal år sedan. Boken är tillägnad Havelock Ellis, en av hennes hängivnaste beundrare och vänner.

Olive Schreiner var en född rebell, med öppen blick för tidens missförhållanden, icke minst för kvinnans skeva ställning i samhället. Hennes bok "Woman and Labour" betecknas ju som ett "standardwork". Denna kvinna med de farliga faddergåvorna: en öppen blick, ett varmt hjärta och en skarp tunga, var det sjätte av tolv barn i en wesleyansk prästfamilj i en sydafrikansk vildmark. Hon föddes 1855 i en hydda med lergolv, och hennes minnen från barndomen bära prägel av den bittra miljö hon växte upp i. Uppvuxen verkade hon som lärarinna i boerfamiljer i grannskapet och skriver själv härom: "De bästa och rikaste åren i mitt liv, när jag lärde mig och utvecklades mest, var när jag som en liten fattig guvernant med 25 pund om året, knöt mina skor med röda flanellsremsor, därför att de eljes skulle ha fallit av mig."

En lättnad från dessa bekymmersamma förhållanden kom, när George Meredith, då föreståndare för förläggarefirman Chapman och Hall i London, skrev ytterst gynnsamt om manuskriptet till "The African Farm". När hon reste till England 1881, sammanträffade hon bland andra med Herbert Spencer och W. E. Gladstone, hälsad av dem båda med sympati, W. T. Stead, utgivaren av "Rewiew of Rewiews" hälsade henne som den himlasända profetissan. Arthur Symons började en tribut till henne: "Dagarnas dagar... Nu kan jag fatta allt som kan sägas om kvinnan, om den stora kvinnan, och jag känner att Olive Schreiner är den största av dem alla."

När Olive Schreiner 1889 återkom till Afrika, sammanträffade hon med Cecil Rhodes, och uppger själv att hon på ett oförklarligt sätt kände sig sympatiskt stämd gent emot honom. Men hon upptäckte snart hur grundolika deras uppfattningar voro. "Infödingsfrågan blev det stora tvisteämnet, och Rhodes blev ursinnig", berättar hon. Utbrottet av boerkriget fann dem i motsatta läger, men Rhodes förlorade dock aldrig den aktning och beundran han kände för en så begåvad kvinna. Till och med efter hennes våldsamma anfall på honom i "Peter Halkett" nekade han att åtala henne. — "Jag kunde icke", försvarade han sig inför sina upprörda vänner, "åtala författaren av "An African Farm", vad hon än behagade säga om mig."

Även de religiösa förhållandena hade väckt Olive Schreiner's revolt, och ur en korrespondens hon en gång på 80-talet förde med en presbyteriansk präst, John T. Lloyd, en av Sydafrikas vältaligaste predikanter, få vi en intressant bekännelse om hennes religiösa ståndpunkt. — "Jag har aldrig varit i stånd", skriver hon, "att fatta Gud och människan och universum som skilda från varandra". — Hon fortsatte: "Om ni frågar mig vad min religion är, så är det svårt för mig att svara, därför att vi mänskliga varelser ha icke format vårt tal för att uttrycka sådana tankar — men om jag måste finna ord därför, så skulle jag vilja säga: *"Universum är Ett,* och *Det Lever"*; eller, om ni föredrar äldre fraseologi, skulle jag säga: *Det finns intet, utom Gud".*

Ni frågar om jag tror på Odödligheten. Jag kan icke uppfatta vare sig födelse eller död eller något, utom som enkla förändringar i en ändlös tillvaro — hur kan jag då tro eller icke tro på odödligheten i dess vanliga mening. *Det finns intet, utom Gud.* Om ni frågar mig vad som är den praktiska betydelsen av denna tro, så svarar jag att den gör mig livet oändligt dyrbart och berövar döden all dess fasa."

Det var först vid 39 års ålder hon ingick äktenskap, som, trots förlusten av makarnas enda barn och hustruns klena hälsa, väl kan betecknas som lyckligt. Maken beskrives som sympatisk, öm och uppoffrande.

I *Contemporary Review* skrev vid hennes död Phyllis Bottome bl. a. följande:

"Hon var en gäst och ett sändebud från gudarna. Våra vägar i livet skrämde och smärtade henne. — — Hon gav världen det sällsynta skådespelet av en fullkomligt oegennyttig själ, lidelsefullt verksam för de svaga och förtryckta... Hon var kärleksfull, hon var stridslysten, en outtröttlig arbetare och en stor konstnär".

——::——

(Eftertryck förbjudes.)

Brott och straff.

Av *G. Th—n.*

Svenska Kvinnors Medborgarförbunds artikelserie.

Åter har ett sådant där rättsfall inträffat, som osökt drager uppmärksamheten till vår rättsskipning och vår strafflag samt kommer en att önska att ett rättsskipningssystem funnes, vilket medgåve en smidigare anpassning till arten av de enskilda fallens natur och individens psyke än vad det nuvarande systemet och den nuvarande strafflagen tillåter.

En fattig arbetarehustru uppe i Värmland anlade, såsom för någon tid sedan omtalades, eld i en av familjen bebodd stuga, vilken tillhörde ett stort sågverksbolag.

Den stackars kvinnan, som vid tillfället i fråga stod i beredskap att bli mor, uppgav, då hon häktades och likaledes då hon rannsakades, att hon anlagt elden för att få slut på de massor av väggohyra, som gjorde bostaden olidlig för familjen.

Emellertid har det från polisens sida antytts, att verkliga motivet för eldanläggningen skulle ha varit, att hustrun därigenom önskade utfå ett obetydligt belopp, för vilket familjens lösöre var försäkrat. Det må nu vara hur som helst med motivet för gärningen. Här stå vi uppenbarligen inför ett av de oändligt många fall, då vi måste önska att vi hade en icke på den juridiska vetenskapen och dess vedergällningsprincip vilande strafflagstiftning, utan en strafflag, vilande på rent mänskliga grunder, samt ett rättsskipningsväsen, som tillät efter psyke och individualitet lämpade domar.

Här i detta fall, som i så många andra, är det icke fråga om kronisk, d. v. s. verklig brottslighet; ett brott som detta är dikterat antingen av tillfällig abnormitet eller tillkommet blott på grund av en ögonblickets impuls.

En modern strafflags uppgift bör givetvis vara dubbel: dels att skydda samhället för kronisk brottslighet och dels att straffa dylik brottslighet samt därmed verka avskräckande.

Kvinnan i Värmland kan enligt strafflagens mordbrandsparagraf bli dömd till lägst två och högst 10 års straffarbete. Den enda möjlighet för henne att undslippa fängelset för flera eller färre år, är att hon förklaras otillräknelig. Men i varje fall rycker lagen henne för en längre tid, kanske för alltid, från familj, ifrån man och barn.

Behövde det befaras, att denna kvinna, om hon kunde dömas villkorligt, ännu en gång skulle anlägga eld? Knappast, hon är tillräckligt varnad och straffad redan, hon är ingen samhällsfarlig, kronisk brottsling, blott en stackars mor, som under ett svagt ögonblick begått en överilad och brottslig gärning. Men lagen vet ej av sådana mänskliga och naturliga synpunkter. Dess av den förträffliga juridiska vetenskapen formulerade paragrafer vet blott av två ting: brott, och efter linjal uppdragna, generella strafflatituder för brott.

Den domare, som sitter för att döma i ett barnamordsmål, i ett s. k. otuktsmål eller i ett fall som det ovan relaterade, kan vara en människa, som vet, att den dom han fäller, betyder ruinerandet av en människa, vilken *kunde ha* återbördats till samhället, men vad kan han göra? Lagens bokstav är för honom den omutliga lagen, som vid risk av förlust av ämbetet och därtill straff, måste följas. Det är på tiden att vi söka på allvar komma fram till en på modärna och humana grunder fotad strafflags- och rätsskipningsreform. Vad vi behöva för att nå dit är *mindre* juridisk vetenskap, men *mera* människokännedom och framförallt mera mänsklighet. Vi behöva en lagreform som bygger vidare på den villkorliga domens principer och som icke generaliserar brott och brottslingar, som icke utmäter straffet efter fixa latituder, utan vilken lämnar rum för individuella domar.

Vår nuvarande strafflag har, trots att den torde vara en av de mest humana i världen, alltför stort släktytycke med de gamla mosaiska vedergällningslagarne för att kunna kallas för modärn.

Här skickas folk i fängelse, dömda efter den juridiska vetenskapens linjalsystem utmätta straff, 10 år där, åtta där, två och ett halvt där o. s. v. Vad hänsyn tar lagen till om den som dömts icke är någon kronisk brottsling, utan en människa som i och med häktningen och avbidan på rannsakningen redan straffats nog och som icke kommer att upprepa sitt brott. Ingen! Den juridiska vetenskapen har portionerat ut straffet efter vedergällningsprincipens mått, och om ett liv ödelägges, en familj ruineras, om moder ryckes från barn, om förtvivlan och sorg, ja vansinne och självmord bli följden av att lagen får ha sin gång, så *skall* lagen ha sin gång. Sådant kan icke kallas för modärn och human lagstiftning.

Det är på tiden att alla med intresse för samhällets och individernas välfärd förena sig i strävan för en rationell reform av vår strafflag och vårt rättsskipningsväsen. Den juridiska vetenskapens linjalparagrafer måste reformeras, lagens orubbliga bokstav måste ersättas av smidiga direktiv för domarekåren, som ej blott lämna möjlighet för domare till en individuell anpassning av straffen, utan som *ålägger* dem en sådan individuell rättsskipning.

Man behöver ej befara, att ett humaniserande, och, om vi så få säga individualiserande av vår strafflag skulle sätta samhällssäkerheten i fara, men därigenom skulle mången nu till olycka och förtvivlan dömd människa räddas åt livet och åt samhället.

Vi ha, det måste tacksamt erkän-

SKANDINAVISKA KREDITAKTIEBOLAGET
GÖTEBORG - STOCKHOLM - MALMÖ

Avdelningskontor
över hela landet

Egna fonder Kr. 182,000,000:—

Gottgör å insatta medel
högsta gällande ränta

Telegramadress
"Kreditbolaget"

(Inf. gen. Göteb. Tandläkaresällskap)
Tandläkare Anne-Marie Heijde
Vasaplatsen 1. Telefon 15500.
Rådfrågning; Vard. 1/2 2—1/2 3, övriga tider efter avtal.

nas, trots allt, hunnit en bit på vägen fram mot målet: humaniserad lagstiftning genom den villkorliga domen, särbehandling av unga lagbrytare och avskaffandet av det vederstyggliga dödsstraffet.

Kan någon påstå eller bevisa, att i och med denna sistnämnda ohyggliga strafforms avskaffande antalet mord stigit? Nej, tvärtom. Eller har brottsligheten ökats genom införandet av den villkorliga domen? Ingalunda. Detta visar till fullo, att de straffrättslärdas påstående, att samhällssäkerheten äventyras genom humanisering av strafflagarna är ohållbart, det är en lärd dogm helt enkelt.

Vi behöva färre professorer i juridik och straffrätt bland lagstiftarnes led och flera verkliga människor. Här är ett fält för bl. a. kvinnorna att gripa in på, i arbetet för en humanare rätts- och straffordning ha de en stor uppgift att fylla.

——::——

De många skyldiga.

Regeringen har tillkännagivit, att den har för avsikt att med all kraft ingripa mot den "fruktansvärda" smutspress som under de senaste åren växt upp i vårt land, särskilt med Stockholm som tryckort. Utgivarne av dessa tidningar skola, försäkras det, behandlas med all den stränghet lagen stadgar.

Nåväl, dessa personer måste betraktas som samhälleliga skadegörare och behandlas därefter. *Men de äro icke ensamma om skulden.* Vilka boktryckare är det väl, som befordra all denna smuts till trycket? Vilka de tidningsdistributörer och försäljare, som bidraga till dess spridning? Vilka de människor som anse den för en god och behaglig andlig spis och som genom att köpa den göra det föraktliga geschäftet lönande och frestande?

Regeringen kan visserligen med lagens hjälp lägga hinder i vägen för de ifrågavarande smutsalstrens verksamhet, men själva den anda, i kraft av vilken de uppstått och vunnit spridning, ansvarslösheten, vinningslystnaden, det moraliska fördärvet, lämnas oberörd, och det är dock den vilken måste betraktas som själva roten och upphovet till det onda. Det är tydligen inte tillräckligt med en samhällelig renhållning i denna fråga, även en personlig sådan är av nöden, ja, är den ojämförligt viktigaste.

——::——

PÄRLOR
JUVELER
i modern infattning fördelaktigast
hos
K. Anderson
Hovjuvelerare. Ö. Hamng. 41.

Hemmets tidning
— är —
Göteborgs Aftonblad

Särskild, omväxlande avdelning för kvinnan och hemmet.
I varje nummer, värdefulla artiklar i olika frågor, berättelse, följetong, kåserier.

Pr kvartal 7.50 fritt hemburen.

Lösnummerpris 10 öre.

Till gamla Kongahälla.

En färd till Kungälv — hur vardagligt låter det ej!

Och hur föga vardaglig är likväl ej den måleriska syn som denna enligt Nordisk Familjebok "nätta och trevliga plats" vid förgreningen av tvänne älvar upprullar för våra ögon.

Få av Sveriges äldsta stadsidyller torde ha bevarat sin prägel så orörd genom tiderna som gamla Kongahälla. Och dock är det väl knappast på staden med dess i grönskande trädgårdar inbäddade små hus eller ens på den gamla förvittrande borgen på fästningsholmens krön man närmast tänker, när man talar om Kungälv som en sevärdhet. Det är på utsikten över kullar, åsar och vattendrag, den utomordentligt väna och vackra belägenheten, de ogenerade promenaderna genom skogar och utefter älvbrädd, kort sagt på det ljusa, leende och angenäma intryck Kungälv i sin helhet omedelbart skänker främlingen.

Bara den lilla korta båtfärden mellan Bohus station och staden — vilken överblick av en enastående vacker natur ger den ej! Den breda, vassbrämade älven, bergens och kullarnas utsökt mjuka linjering, det mäktiga inslaget av högvuxen barrskog, belysningens trolska lek över landskapet en skyig sommardag.

Belysningens effekter är en av Kungälvs säregenheter. Än är det en kulle som skiner gloriaomstrålad frami perspektivet, än ett fjärran hus ovan lysande gröna ängar djupt inne i en bergglänta, än spegla sig rosiga skyar i de båda älvvattnen — dessa stilla eller strida vatten som stundom kunna ligga som smält guld eller flyta som strömmar av rött vin därnere mellan de låga stränderna.

Kungälv på våren med sina blommande trädgårdar är en dröm.

Kungälv på hösten med sina solnedgångar en vision. Och sommartid, då allt står i sin fägring och skogar och marker dofta barr och blom erbjuder den gamla en gång historiskt berömda staden en härlig och även flitigt frekventerad tillflyktsort.

En dag i denna stilla nejd är en väl använd dag. En ny påminnelse om den svenska naturens mångsidiga skönhet — denna skönhet som endast har ett fel, den nämligen att ligga våra dörrar så nära, att vi icke våga tro på dess märklighet. Det behövs främmande, långväga profeters vittnesbörd för att vi skola få ögonen öppna för att den svenska naturskönheten är en av de yppersta i hela världen.

Y. G.

——::——

Världens egendomligaste fack-tidskrift torde vara "Bettlarnes tidning" i Paris. Publikationen i fråga lämnar meddelanden om alla under veckan förekommande och till stadens kyrkor förlagda familjefäster såsom bröllop och barndop. Även större begravningar tillkännagivas. Platsen utanför kyrkan måste vid alla dessa tillfällen betraktas som ett synnerligen gott operationsfält för bettlarne. Tidningen meddelar även namn på personer, kända för sin välgörenhet, de lämpligaste tiderna att besöka dem o. s. v. och är tydligen läsekretsen till verklig praktisk nytta.

——::——

Har Ni något

att sälja, köpa, hyra ut eller byta, så annonsera det i
Göteborgs Morgonpost
Morgonens förnämsta annonsorgan

Söker Ni någon

tjänare, våning, plats eller annat, så annonsera det i
Göteborgs Morgonpost
Göteborgs största morgontidning.

Mörka och ljusa dagar.

Av *H—t H—n.*

Det finns mörka och ljusa dagar i varje människas liv. Men de mörka behöva alls icke stå i samband med tråkiga händelser eller de ljusa med angenäma och glada. I yttre måtto kan en mörk och ljus dag förlöpa på alldeles samma sätt.

Det är ofta endast för själens öga allt ter sig annorlunda den ena dagen än den andra. Redan när man stiger upp — missmod. Badet friskar inte upp, måltiden smakar ingenting, arbetet är mödosamt, alla vägar förefalla långa och alla människor ledsamma. För husmodern har hemmet aldrig synts mera förfallet, de trasiga strumphögarne större, silvret mera anlupet, skafferiet tommare, barnen ostyrigare, tjänarkraften, om det finns någon, ovilligare.

På kontoret eller i affären möter den, som har sitt arbete utom hemmet, av en dov stämning, chefen är mörk som ett åskmoln, telefonen pinglar felsignaler eller endast för att förmedla obehagliga nyheter. Allt verkar motigt, mödosamt. Man är nedstämd utan att förstå huru, och ville gråta, utan att veta varför.

Har även själen sin väderlek? — Kanske ock kanske icke! Men det tyckes verkligen som om den osynliga himlen inom oss vore utsatt för samma växlingar som den synbara över oss. Omärkligt och av okända anledningar ha molnen dragit sig samman, och vi vakna plötsligt en morgon, laddade med oro och elektricitet. Det behöves sedan endast den allra obetydligaste friktion för att urladdningen skall ske — i tårar eller blixt och dunder.

Orsakslösa tårar! Orsakslös vrede! Ett spontant, ohäjdbart utbrott, som man sedermera icke kan ursäkta eller förklara på annat sätt, än att man *måst* ge sin stämning utlopp, emedan man "kände sig sådan".

Varifrån molnen komma? — Sannolikt av många anledningar. Flyktiga, obeaktade intryck färga efter hand omärkligt av sig på vår grundstämning och nedsätta tidvis, kanske utan att vi uppmärksamma det, vår andliga motståndskraft. Andras fientliga eller ovänliga ord och tankar om oss spela även in. Vi höra dem visserligen icke, men veta av dem ändå. Ty varken ord eller tankar dö ju spårlöst bort med vinden. En gång lössläppta föras de vidare av ljudvågorna för att slutligen nå oss på telepatisk väg. Ju överkänsligare och mera uppövat ett sinne är, desto mottagligare är det även för dylika intryck utifrån. Genom en dörr eller en vägg strömmar exempelvis en stämning så stark, att man förnimmer den lika påtaglig som om man kunde se personen eller personerna därinnanför och läsa deras tankar. Vid ett annat tillfälle förmedlar själva luften en plötslig förnimmelse av obehag. — Varifrån kommer den? Man vet icke! Eller man vet, i det tanken får en oväntad kontakt, en viss person framträder utan all anledning och under stegrad olustkänsla för ens inbillning, och med stöd av kombinationsförmågan lyckas man stundom avgöra att källan till den oangenäma förnimmelsen härmed är funnen. Mycket ofta till och med händer det att verkligheten senare bekräftar riktigheten av dylika starka ingivelser.

Det ligger därför något mycket troligt i antagandet att det stundom om också icke alltid just är andras fientliga, antipatiska eller ovänliga sinnesstämning gent emot oss, som förorsakar oss en mörk dag. Eller att det är ljusa, goda och vänliga tankar som en annan dag komma oss att vakna med stärkt livsmod och glädjens friska fläktar över vår håg. Hela världen förefaller fästligt ny. Vi skulle vilja sjunga. Badet verkar ljuvligt stärkande, maten smakar utomordentligt, strumpor och silver förefalla att vara i bästa ordning, barnen äro älskliga som änglar, promenaden är en njutning, och alla människor se så vänliga ut, att man kunde ta dem i famn. På kontoret eller i affären slår en hjärtlig stämning emot en, chefen strålar som en sol, och arbetet är så intressant att man endast längtar att få taga i tu med det. Alla tänkbara trevliga människor ha kommit på idén att telefonera — angenäma, viktiga, intressanta nyheter, som stimulera arbetshåg och energi. Kring den obetydligaste händelse, det enklaste ord strålar en sällsam gloria — återskenet från vår egen ljusa sinnesstämning.

Skulle vi alltså vara maktlösa offer för vårt inre stämningsliv — lydiga instrument för de mörka och ljusa dagarnas skiftande musik? — I viss mån, ja! Vi kunna icke utestänga hela den växlande skala av intryck, som på hemlighetsfulla vägar nå oss, vi kunna icke befalla solen stråla på vår inre himmel, när denna är mulen, lika litet som vi kunna flytta molnen, som skymma solljuset, på det firmament, som välver sig över våra huvuden. Men vi kunna komma därhän att taga dagarnas växlingar med samma relativa lugn som väderleken. Är dagen mörk bör man ej tillmäta sin sinnesstämning för stor betydelse. Den är av övergående natur.

I dag är det den kvalfulla stämningens, de orsakslösa tårarnas, den bittra ensamhetens dystra dag. Men i morgon lyser solen ånyo, rymden därinne är hög och ljus, och det är en lust och fröjd att leva.

——::——

Råd till de gamla.

En läkare i London, doktor A. A. Lapthorn Smith, utgav nyligen en skrift med följande titel: "Huru skall man leva lycklig och nyttig mellan sextio och nittio år?" Här nedan återgivas i sammandrag några av hans speciella föreskrifter för mannen — och kvinnan, naturligtvis — över sextio år:

1. Håll födomängden nere. Tre mål är bättre än fyra, men två är bättre än tre.
2. Öka vattenmängden. Varken en stad eller en stadsbo kan hålla ett avloppssystem i gång utan en vattenledning.
3. Två promenader om dagen äro bättre än en varannan dag.
4. Om ni vill hålla er ung, så var tillsammans med ungdom.
5. Var verksam. Arbeta flitigt sex dagar och vila ordentligt den sjunde.
6. Om ni en solig morgon får syn på en bekväm länstol, så gå förbi den och tag i stället en promenad. Hjärtat blir starkare genom kroppsrörelse och svagare genom sysslolöshet.
7. Sök icke vid uppnådda sextio år att värma upp en kall säng med kroppsvärmen. Det är billigare och går fortare att värma upp sängen med en stor varmvattenflaska.
8. När ni närmar er sextio år och ni kanske förr varit vårdslös med ert yttre, börja då att kläda er väl. Det kommer er att se bättre ut, och ökar ert välbefinnande, och man är så kry, som man känner sig, vet ni ju. Ett par varma bad i veckan skola göra er hy ungdomlig.
10. Låt icke förarga er.
11. Förvandla icke ert hem till ett museum av konstsaker och antikviteter. Lyckan står i omvänt förhållande till antalet onyttiga saker ni äger.
12. Om ni icke har någon sysselsättning vid sextio års ålder, skaffa er då en, eller börja vurma för något.
13. Kräfta, lunginflammation och influensa äro huvudorsakerna till dödsfall mellan 60 och 90 år. Om ni lider av någon av dessa sjukdo-

G.S.A 1890 VISKAFORS
KONVEX KONKAV
EXTRA TJOCK
DÄRFÖR
att VISKAFORS GUMMIKLACKAR äro tillverkade av extra prima material
DÄRFÖR
att de äro oöverträffliga i form och utförande, äro de nutidens bästa klackar. Köp
DÄRFÖR
uteslutande
VISKAFORS
SKANDINAVISKA GUMMIAKTIEBOLAGET
VISKAFORS.

A.-B. FERD. LUNDQUIST & Co.
för alltid på lager alla
VISKAFORS
skodon till fabrikspriser.

AKTIEBOLAGET
GÖTEBORGS BANK
GÖTEBORG STOCKHOLM
100 avdelningskontor i västra och östra Sverige
Grundad år 1848

Egna fonder Kr. 78.750.000

Emottager penningar å sparkasse-, kapital- och depositionsräkning till högsta gällande ränta.
Utlämnar hemsparbössor.
Bankens notariatavdelning förvaltar föreningars och kassors medel, enskilda förmögenheter samt testaments- och förmyndaremedel.
Obligations- och fondavdelningar.
Fullständig bankrörelse i övrigt.

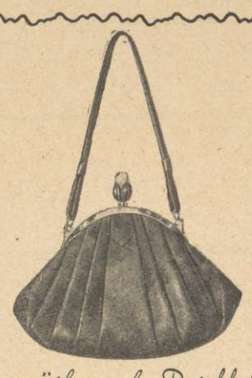
Damväskor och Reseffekter
i olika sorters modeller och kvalitéer köper ni alltid billigast hos
John A. Gahm
KORSGATAN 12

Vill Ni göra rummet ljust och glatt
KÖP DÅ TANGENS GARDINER
Bästa Fabrikat
Tangens Gardiner
platsens största sortering hos
A.-B. Carl Johnsson
Kungstorget.

A.-B.
Herkules Skodon
Kungsgatan 45. Rikt urval.
Telefon 1900. Billigaste priser

MERKUR-TVÅLEN
är oöverträffad för tvätt af finare tyger med ömtåliga färger.

Smakfulla Kransar
från
Hilda Henrikssons Blomsterhandel
Ö. Husargatan 37
Tel. 4250

Solen bleker! men våra ljus- och tvättäkta Bomullstyger, Möbeltyger o. Gardiner motstå i åratal dess inverkan.
Prover sändas — Presisera godhetsfullt vad Ni önskar
KONSTFLITEN, Avenyn, Göteborg

Offentliga nöjen.

Lilla Teatern.
Varje afton kl. 8.
Söndag 7 och 9.
Bröllopet på Solö.

Slottskogens Friluftsteater
Sönd. den 3 Aug. kl. 8 e. m. vid gynnsam väderlek, för sista gången
Selma Lagerlöfs
DUNUNGEN.

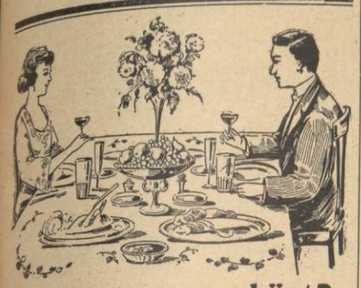

Var lunchar man bäst?

Björngårdsvillan Slottskogen
1:sta kl. matsals- och konditori-servering. Musik dagligen. Fjolårets priser sänkta med 20—25 %. Best. pr. tel. 19268.

Vita Bandets Restaurant
Kungsgatan 41. Telefon 107 89.
Slottskogen, vid stora dammen.

NADCO HEMFÄRGER

mar, så smitta icke edra vänner. Om ni icke lider därav, så låt edra vänner icke smitta er själv.

14. Bakterier finnas överallt, och de söka efter människor med svag hälsa. Ett fetthjärta är svagt, håll er mager. Bakterier söka även efter bleka människor, håll er rödblommig.

(S. A. P.).

—::—

Polisstyrkan i London räknar 20 kvinnliga funktionärer. Antalet synes försvinnande litet, när man vet, att samma organisation omfattar 23.000 manliga befattningshavare. Det från kvinnohåll ständigt framförda kravet på en ökning av de kvinnliga polisfunktionärernas antal kommer med visshet att efter hand vinna beaktande.

—::—

Den, som är domare mellan två vänner, mister den ene.

*

Det är icke vänner alla, som le.

—::—

Kräftsjukdomen.

Hur uppstår kräfta? — Hur förekommes den?

Man har i England inlett ett fullständigt fälttåg mot kräftsjukdomen, ett fälttåg i vilket icke blott läkarevetenskapens representanter utan även den stora allmänheten deltager, den senare genom insamlade enorma penningbidrag.

Resultaten av detta härnadståg börja visa sig i populära och vetenskapliga avhandlingar med redogörelser för gjorda undersökningar och rön. Ännu är dock, visst icke, det dunkel som omger denna den gåtfullaste av sjukdomar skingrat, och några botemedel utöver dem kirurgien förfogar över hava icke kunnat påvisas. Emellertid vill det synas, som om man icke stode alltför långt ifrån åtminstone det delvisa besvarandet av frågan hur kräftsjukdomen uppstår och hur den förekommes.

En av de avhandlingar inom den moderna engelska kräftforskningen, som tilldragit sig det livligaste intresset även på vetenskapligt håll är, egendomligt nog, författad av en lekman på området mr J. Ellis Barker, vilken eljest gjort sig ett berömt namn som politisk skriftställare särskilt i fråga om världspolitiska problem.

Hans arbete om kräftsjukdomen har fått ett varmt erkännande i ett förord av en av den engelska läkarevetenskapens främsta representanter, sir Arbuthnot Lane. Även en mängd andra framstående läkare vitsorda i pressen mr Barkers arbete, "bakom vilket måste ligga ett ingående studium av allt som skrivits om kräftsjukdomen på de tre världsspråken."

— Långsamt men säkert, skriver en kräftspecialist i sin recension över Barkers bok, börja vi få ett grepp på kräft-demonen. Det märkliga som hänt är att vi funnit vissa kräftalstrande ämnen. Sådana innehållas i tjära, i fotogen, i sot, i vissa anilinfärger och arsenikpreparat. Förutsättningen för att de skola framkalla kräfta är emellertid, att huden under långa tidsperioder utsättes för deras skadliga påverkan.

Risken att genom dem ådraga sig den fruktade sjukdomen är sålunda minimal för de flesta människors vidkommande och finnes egentligen endast, och blott till en viss grad, inom några industrier och yrken. Kräftans allmänna förekomst och dess angrepp företrädesvis mot inre organ, vittnar emellertid om, att det måste finnas många andra sjukdomsalstrare, vilka nå oss icke genom huden utan på inre vägar och vilka, sedan de under lång tid undergrävt kroppens hälsa och motståndskraft, slutligen giva upphov till kräfta eller någon annan svår sjukdom.

Mr Barker — och sir Arbuthnot Lane ger honom här sin fulla tillslutning — håller före, att kräfta uppstår på grund av en långsam förgiftning av människoskroppen, förorsakad av otjänlig föda och ett ohygieniskt, mot naturens lagar stridande levnadssätt. Från auktoritativt vetenskapligt håll har redan förut påpekats det märkliga förhållandet, att vilden icke känner kräftsjukdomen detta den civiliserade mänsklighetens gissel. Mr Barker fäster åter uppmärksamheten på detta faktum och söker en förklaring. Vildens matsmältning, förklarar han, fungerar oklanderligt tack vare hans enkla, sunda kost och hans rörliga liv i det fria. Hans föda är färsk, lättvindigt tillredd och består i stor utsträckning av frukt. Allt detta betyder att den är vitaminrik. Genom det fria strapatsrika livet är hans muskelsystem kraftigt utvecklat, även den del därav, som är lokaliserat till buken och medverkar vid matsmältningen.

Den civiliserade människan är betydligt sämre ställd i dessa hänseenden. Genom den omständliga tillredningen, långvarig kokning och stekning, förlorar hennes föda en betydande del av sin liv- och hälsogivande vitaminhalt. Detsamma sker genom de olika slagen av konservering, saltning, insockring, sterilisering o. s. v. Osannolikt är icke framhåller mr Barker att bland de kemiska ämnen, som användas vid konservering, finnas ännu icke fastställda, direkta kräftalstrare. Denna till icke oväsentlig del otjänliga föda omhändertages sedan av en dåligt och långsamt fungerande matsmältningsapparat, vilken lämnas utan hjälp av de genom ett stillasittande liv förslappade bukmusklerna. Avfallsämnena kvarstanna alltför länge i kroppen och påföra den en sig långsamt utvecklande förgiftning, därmed beredande en ypperlig jordmån för kräftsjukdomen och dess gelikar.

Det enda sätt, som står oss till buds, att förhindra uppkomsten av kräfta är, förklarar mr Barker, att vi resolut bryta med våra gamla vanor och övergå till ett enklare kosthåll och ett naturenligare levnadssätt. Vi måste framför allt tillföra vår kropp en vitaminrik föda, icke konserverad utan huvudsakligen färsk och icke alltför invecklat tillagad. Där så är möjligt böra frukt och grönsaker förtäras råa. Vidare måste matsmältningen befordras och stärkas genom ett rörligt, muskelsystemet utvecklande liv. Kort och gott, om hälsan verkligen betyder något för oss måste vi offra en del av vår vällevnad och — det kan icke hjälpas! — i fråga om vårt levnadssätt i tillämpliga delar närma oss vilden!

Det kan tilläggas, att mr Barker själv fullständigt reparerat sin egen brutna hälsa och återvunnit kraft och energi genom att leva så som han i sin bok söker lära andra.

Edith MacMillan.

—::—

"Anna Friberg" — en förlorad möjlighet.

Jag sitter här och tänker på den märkvärdige unge man från Östergötland, som ville bli hembiträde. Ynglingen ifråga är en psykologisk gåta. Att en pojke, som tröttnat på att läsa, en vacker dag rymmer med första bästa skuta är en alldaglig händelse. Men att han kläder sig i säck och asko — ty vad annat kan väl en kvinnodräkt vara för en man — och ger sig ut på landsbygden för att tjäna som hembiträde är en splitterny tilldragelse.

Som var man vet fick det lovande uppslaget ett snöpligt slut. Redan i Nässjö lade en skarpögd polis vantarna på det förklädda hembiträdet "Anna Friberg från Värmland" och ställde om att det fick återtaga sin naturliga hamn.

Kan ett dylikt ingripande betecknas som rättvist? Undertecknad finner det icke. I en tid, då kvinnorna i nästan obegränsad utsträckning äga tillträde till manliga tjänster och ämbeten fordrar rättvisan att även männen allt efter håg och böjelse lämnades fritt tillträde till kvinnliga banor.

Ur denna synpunkt gör det mig ont om "hembiträdet Anna Friberg" — alias den unge östgötastuderanden från Linköping. Ynglingen är en pioniär för mannens nya rättigheter. I tusentals år har hans släkte suttit och slavat över Livius och Euclides, utan en tanke på att bryta sig ur sin fångenskap.

Men en dag vaknar en ung man till besinning. Han känner sig icke tillfredsställd med sina begränsade manliga rättigheter. Hans håg är icke att studera. Den enda bok som intresserar honom är kokboken. Att få bli hembiträde, laga mat, diska, skura golv, sköta små barn är hans högsta önskan i livet. Och efter allt det käbbel i jungfrufrågan han hört tror han att tiden är mogen att på detta område taga emot mannen.

Men han kunde icke såsom de kvinnliga pioniärerna kortklippa sitt förut kortklippta hår och dymedelst markera sin ställning som framstegsman. Han lånade därför i stället hela det kvinnliga höljet.

Detta var kanske hans taktiska misstag. Och på det råkade han fast.

Han torde vid detta laget ha återtagit sin naturliga skepnad. Man har lyckats avkläda honom den kvinnliga hamnen, men har man också lyckats utrota hans kvinnliga håg? Eller skall "Anna Friberg" en vacker dag låta se sig som han är bland de platssökande på hembiträdesmarknaden?

Och om så — hur skola våra fruar ställa sig till saken? Männen hava öppnat sina kontor och affärer för den frigjorda kvinnan. Skola husmödrarna lika generöst öppna sina kök och barnkammare för den frigjorde mannen?

Qui vivra — verra! Det skall bli övermåttan intressant tror Eder förbundna

Ragna Peters.

—::—

"Hon är borta".

På Heinemanns förlag i London har utkommit en serie studier och essayer av John Galsworthy. Studierna med ämnen hämtade direkt ur verkligheten, berättade stillsamt och utan starka ord präglas av ett så djupt deltagande med dem som av ett eller annat skäl icke äro vuxna livet eller som lida, att också läsaren står gripen inför deras öden, hur alldagliga dessa än i sig själva äro.

På ett trettiotal rader berättar han om Herd, en arbetare i byn.

Herds hustru är sjuk, men arbetet på landet måste gå sin gilla gång, även om det är sjukt i huset, ja, även om Döden stiger över dörrtröskeln.

— Det var tredje kvällen därefter, fortsätter Galsworthy sin berättelse. Vi hörde osäkra fotsteg på verandans stenplattor och sedan liksom ett skrapande ljud utmed träbågen till det breda öppna fönstret. En av oss drog gardinen åt sidan och såg ut. Herd stod där i det klara månljuset barhuvad och med oredigt hår.

Han kom in och utan att tyckas egentligen veta vart han gick ställde han sig bredvid den öppna spiseln, lyfte upp sin mörka hand och slöt den om spiselhuvens kant. Liksom återkommande till sig själv sade han: "God afton, herrn — god afton, frun". — Och därefter ingenting mera för en dryg minut, men hans hand, som slutit sig kring en liten porslinspjäs, vred den utan uppehåll runt under det att tårarne runno utför hans fårade ansikte. Plötsligt sade han: "Hon är borta". Hans hand fortsatte att vända och vrida på den lilla porslinspjäsen och tårarne att rinna. Och sedan gick han stapplande och vacklande som en drucken ut i månskenet. Vi sågo honom gå över gräsplanen, följa gångstigen och öppna grinden — slutligen dogo hans fotsteg bort där ute på fältet och hans gestalt smälte tillsammans med den mörka skuggan från järnekshäcken.

—::—

MODERNA NYHETER i
Virk- & Stickgarner
för handvirking och handstickning
av JUMPER, SCHALAR etc.

»Karin» enfärgat ullgarn	pr hg.	1.30
»Flora» tvåfärgat ullgarn	„	1.50
»Venetienne» tvåfärgat ullgarn	„	2.–
»Egyptienne» flerfärgat ullgarn	„	2.–
»Mandarin» tvåfärgat ylle och silke	„	2.20
»N:o 204» silke	„	2.60
»N:o 210» s. k. Fiskgarn	„	2.70
»Sheen-ella» enf. ylle o. silke, härva om 60 gr.		1.90
»Loop» öglegarn, enf. ylle, nystan om 30 gr.		0.85

Stort färgsortiment i alla kvalitéer.
STICKOR! VIRKNÅLAR!
A. Jönsson & Co.
Specialaffär för Tricotvaror.
50 KUNGSGATAN 50
Filialer: Linnégat. 10, Övra Husargat. 4, Carl Johansgat. 13.

Sorgens färg.

Hos nästan alla folk finner man ett uråldrigt bruk, att anhöriga till en avliden även i yttre måtto visa sin sorg genom anläggande av en särskild sorgdräkt.

Hos oss i västerlandet är, som bekant, sorgens färg djupsvart och halvsorgens grå eller svart-vit. Japanerna sörja däremot med gult, under det att åtminstone i några delar av Kina sorgfärgen är vit. Man vill härmed antyda den bortgångnes rena och fläckfria levnadsvandel.

Före kriget märktes för övrigt en strömning i Frankrike till förmån för införandet av en vit kvinnlig sorgdräkt. Man fäste uppmärksamheten på en grundtradition i denna riktning. De franska kvinnorna hade tidigare sörjt i vitt, ända tills Katarina av Medici på sin tid införde den dystra svarta sorgdräkten.

Negern och abyssiniern sörja med grått, ty jorden åt vilken, enligt deras åsikt, det mänskliga stoftet för evigt anförtros, har denna färg.

Egyptiern bär gul sorgdräkt. Han har valt den med hänsyn till att den klädnad, som den döende naturen, när hösten kommer, iför sig, är gul. Syriern vars sorgdräkt är himmelsblå, vill därmed angiva den plats han önskar, att den bortgångnes själ skall få till evig vistelseort.

—::—

KNUT HEURLIN^S Hemslöjd
KORSGATAN 8
GARDINER, MÖBELTYGER, DUKAR, MATTOR, LAMPSKÄRMAR M. M.
BILLIGA PRISER.

RESTPAR
UTSÄLJES EXTRA BILLIGT
J. BLIXTS SKOAFFÄRER
Kungstorget 1 (Götahallen) Basarbodarne 45—47 (Kungstorget)
Nya Sjömanshemmet, åt 1:sta Långgatan. Skanstorget 5.

(Eftertryck förbjudes).

Lilith.

ROMAN
Av **Florence Warden.**
Auktoriserad översättning av
Margareta Heijkel.

14

— Hur är det fatt? Är frun sjuk? frågade denna, i det hon snarare bar är ledsagade henne uppför trappan till första våningen.

Fru Ames gjorde otåligt en nekande åtbörd.

— Det är ingenting. Det fattas mig ingenting, framstammade hon med en bruten stämma som motsade hennes ord. Var är fröken Lilith? frågade hon skarpt.

— Ute i trädgården. Jag skall hämta henne, så snart jag hjälpt frun upp till rummet.

— Nej, utbrast fru Ames hårt. Jag vill inte att hon kommer. Håll henne härifrån. Och berätta henne icke om mitt illamående. Om hon frågar efter mig så säg bara att jag vill vara i ro.

Hennes stämma dog bort under de sista orden, och det var endast med yttersta ansträngning Simmonds fick henne ledd in i sovrummet. Där sjönk hon ihop i hennes armar.

Trots mottagna order hade Simmonds redan beslutit att underrätta Lilith om moderns svimningsanfall. Tjänarinnan hjälpte fru Ames i säng och gick därpå omedelbart ned i trädgården för att berätta dottern det passerade.

Denna ville genast skynda upp till modern, men Simmonds hejdade henne.

— Nej, fröken, gå icke ditupp, bad hon ivrigt. Fru Ames har uttryckligen förbjudit mig att säga er att hon var opasslig. Hon sade att hon endast ville ha ro, och hon sade det så bestämt att jag tror det var hennes allvarliga mening.

Lilith blev stående och såg bekymrad på tjänarinnan.

— Svimmade hon? Är hon verkligen sjuk eller bara trött? frågade hon snabbt.

— Hon svimmade icke riktigt, men såg så medtagen ut. Och det föreföll som om hon icke önskade att någon skulle få veta om det.

Lilith rynkade pannan.

— Skall jag hämta doktor Mallory, fröken?

— Nej, icke förrän jag sett henne.

Lilith anade redan att det snarare var ett andligt än fysiskt lidande som var orsaken till moderns opasslighet.

Hon visste att fru Ames varit på The Towers i den bestämda avsikten att få till stånd ett samtal med sir George Paradine. Och hon gissade att modern icke allenast erhållit detta samtal utan att det även var anledningen till hennes plötsliga svaghet.

Lilith förstod att hennes farhågor varit berättigade. I stället för att vinna sir George, som hon hoppats, hade denne meddelat ett eller annat som förorsakat denna djupa förtvivlan.

Vad kunde det vara?

Att fru Ames varit vänligheten själv kunde icke betvivlas; och hittills hade sir George icke utbrett någon skandalhistoria om dem. Varför hade då detta samtal fått ett så olyckligt resultat?

Oavsett moderns stränga förbud gick Lilith likväl upp till henne. Men varnad av tjänarinnans ord tittade hon endast helt försiktigt in i sovrummet, ångestfullt iakttagande den skröpliga gestalt som låg utsträckt i sängen, med slutna ögon och ett om den djupaste förtvivlan talande uttryck i sitt ansikte.

— Mamma! undslapp det ofrivilligt den unga flickan, vilkens hjärta svällde av medlidande vid denna syn.

Till hennes förskräckelse for fru Ames ihop och betraktade sin dotter med en sådan dödsångest att Lilith ovillkorligen ryggade tillbaka.

Vad hade hänt? Vad kunde sir George Paradine ha sagt, som fått en så fruktansvärd verkan?

Ett ögonblick stod Lilith tveksam, därefter störtade hon fram till sängen.

Men modern vände henne ryggen som ville hon stöta henne tillbaka.

— Mamma, vad har hänt? Vad har sir George Paradine sagt dig? frågade hon upprörd.

Modern gjorde en avvärjande åtbörd utan att svara.

Lilith vände sig om och närmade sig dörren. Men plötsligt reste sig modern i sängen med oväntad och feberaktig energi.

— Vart skall du ta vägen? frågade hon häftigt. Till sir George Paradine? Jag förbjuder dig det, jag förbjuder dig. Om du gör det, dödar du mig. Hör du, jag förbjuder dig att någonsin mer tala med den mannen!

Hennes ögon glänste i feber och stämman väste av sinnesrörelse.

Vad Lilith är haft i sinnet, var det henne omöjligt att trotsa ett dylikt förbud. Och med böjt huvud smög hon sig sakta ut ur rummet.

—

IX.

Dagen efter fru Ames besök på The Towers avlade sir George Paradine visit på Old Court för att efterhöra den gamla damens tillstånd.

Bletchley underrättade honom att hon icke var allvarligt sjuk, ehuru hon alltjämt låg till sängs. När fru Ames fick vetskap om hans besök, frågade hon ivrigt om han träffat Lilith eller frågat efter henne, och syntes lugnad, då detta ej varit förhållandet.

Simmonds betraktade sin husmoder med ohöljd nyfikenhet, där hon satt upprätt i sängen med en bricka framför sig och skrev den ena sidan efter den andra i ett synbarligen oändligt långt brev.

Tjänarinnan väntade med spänning på order att få ombesörja denna skrivelse, men hon blev bedragen.

Sent på aftonen, när lamporna voro tända och Simmonds redan bortsänd av fru Ames, kom Lilith ut ur matsalen från sin ensamma middag och fick plötsligt syn på en mörk, spöklik skepnad i trappan till den skumma vestibulen.

I den svaga belysningen igenkände hon icke genast modern. Men så snart det blev henne klart, vem den hemlighetsfulla gestalten var, sprang hon fram och ropade ångestfullt:

A.-Bol. NYA BIKUPAN
Kungsgatan 45. Telefon 5107.
DAMUNDERKLÄDER
BARNKLÄDNINGAR
BABYUTSTYRSLAR
Näsdukar, Brickdukar, Bordlöpare, Ritade Handarbeten, Spetsar och Broderier finnes alltid på lager.
BRUDUTSTYRSLAR UTFÖRAS.
Egen Syatelier.

Varje förståndig husmoder
använder
Pellerins Margarin
i hushållet

Alla som köpa
SPISBRÖD
från
Göteborgs Ångbageri
säga att det är
främst i skörhet och god smak.

Den förebrående rösten.

Min vän sände mig detta brev:

— Nu tar dimman allt i sin våta, kalla famn — allt, de nakna träden och de livshungriga människorna, som vandra ensamma vägar. Dimman är inte obarmhärtig men inte motsatsen heller, den är sig själv med sin förmåga att förtäta människors gråstämning en dag som denna. Havet är grått som rymden är det; och livet är grått.

Jag sitter vid skrivbordet på mitt rum. Någonstans skall jag ju vara. Ännu kan jag se röken ringla ur en och annan skorsten. Taken bära ännu ett och annat spår av, att det fallit rimfrost i natt. Därav framträda de nedsotade och gammaltgröna tegelpannorna dubbelt gamla och skröpliga.

Jag har intet hem, ty detta rum, som jag hyr, kallar jag ej så. Och mitt hjärta har heller intet hem. Det irrar. Många har jag älskat eller rättare trott mig älska. Men när det inte var lek det hela längre, och mitt hjärta ropade ur sin nöd, var det ingen, som svarade. Jag minns, att jag en gång råkade en kvinna — Eva hette hon — som jag tack vare hennes ålder vågade tala med om denna sak utan risk att missförstås. Hon gav mig ett förintande svar.

Det var på en tid, då mitt hjärta av ännu outredd anledning hängt sig fast vid en kvinna av en typ, som i denna värld har mycket ringa anseende, socialt i vart fall, kanske moraliskt också. Men som jag kände henne, tyckte jag, att hon var fullt kvinna. Jag begärde inte mera. Och hon var barmhärtig i sin medkänsla. Hur många gånger såg jag inte i hennes ögon, att hon åtminstone ej föraktade mig för mitt tungsinnes skull, för min ständiga stilla och vemodiga sorg över att vara som en främling i tillvaron. Det är förstås omanligt, det skall jag gärna tro, men ändå var det så, att jag, då jag var denna kvinna nära, ej längre kände mig plågad av min egen längtan. Jag tyckte, att jag hade det ganska gott. Hjärta söker hjärta. Jag kände det här, utan hopplöshet, nej, då hellre som en rogivande sanning, som hade något att giva också mig.

Allt detta brättade jag naturligtvis ej så oförtäckt för Eva.

Men jag gav några antydningar. Eva log, lite smått överlägset skulle jag kunna säga, moderligt medlidsamt nästan också. Och dessa ord kommer jag ihåg även i detta nu: Det är inte kärlek. Du har förväxlat kärlek med sinnesintryck.

Hade hon rätt? Vad vet jag, jag känner blott en man, som när han i ensamhet vandrar gata upp och gata ned i sin stad, stundom överfalles av ett vilt begär att råka någon, som han kunde få gå samman med ett stycke. Jag känner den mannen ganska väl, ty han har mina drag, mina tankar och mina känslor. Det är inte det, att jag i sådana stunder vill ha någon att prata med. Jag vill ut ur denna ensamhetens öken, för en flyende stund vill jag ha förnimmelsen av att någon går vid min sida. Kanske söker jag alltså icke själen utan det rent fysiska beviset för att jag ej är ensam.

Med åren har också mitt förhållande till kvinnorna blivit sådant. Förr — då jag var mycket ung — drömde jag. Ungdomligt och naivt kunde jag deklamera om sköna själar. En skön kropp, som ej var hölje åt något själiskt tilldragande, den offrade jag ingen tanke åt. Jag såg, ty jag hade ju ögon, men jag glömde.

Livet har nu redan lärt mig en del, utan att jag känner någon vidare större glädje över förhållandet. Nu glömmer jag det, som jag inte borde glömma. Nu minns jag kropparna. Jag har sedan tröttnat. Jag söker inte själen mer. Men jag säger mig vemodigt, att detta är åter ett exempel på vilket tröstlöst kompromissande livet i grund och botten är. Man slår för lätt och villigt av på sina fordringar. Man har inte seglat långt förrän man kastar ungdomsdrömmarna över bord som en alltför onödig barlast. Det är felet!

Får tiden blott verka, ändrar sig allt — till ondo. Nu händer det ju, att jag ofta i mina tungsinthetens sena och framkrypande timmar längtar till vem som helst.

Den ena skulle vara lika god som den andra. Jag vet ju ändå, att vi två aldrig skulle helt förstå varann. Vem man då har till motspelerska i komedien kan göra just detsamma. Det är gott att veta bara, att hon lyssnar till mina bittra ord, till dess hon somnar av leda och trötthet.

Jag älskar böcker, ofta har jag också talat stora ord om, huru dessa kunna trösta och lisa. Och ändå är det så, och det kommer jag aldrig ifrån, att de stundom ej bli mig nog. Då längtar jag efter en människa. I min tidiga ungdom var jag som sagt fordrande. Nu märker jag till min egen ångest, att det är som jag skulle nöja mig med blott kropp.

Men mitt inre uppreser sig mot detta. Jag hör ej till dem, som lugnt kan finna sig i att dagarnas damm faller över själen, och hur denna grånar därunder. Mitt liv är väl inte förfelat i den meningen, man mest tar detta hårda ord, men det är heller inte mycket värt; jag kan ej leva som jag ville. Det är som hade jag ägt en skatt, och som jag nu hade slösat bort den och kastat den för himmelens alla vindar. Jag har lekt med det dyrbaraste vi äga, vi stackars människor — men inte kan jag nu gå ut och söka en själ. Huru skall jag finna den, jag ägnade den ju aldrig den omsorg, som skulle gjort den till min allena. Den blev en dussinvara, eftersom jag aldrig förmådde adla den. Och nu — o. Gud, vem ger mig de senast flydda åren tillbaka. Jag kan vara en flabb bland de flabbiga, en gycklare bland gycklarna. Men detta var väl ändå inte meningen med det hela. I så fall — vad är då å andra sidan meningen med denna hemliga och bitterljuva sorg, som vaknar, när min själ förebrår mig med stilla och manande röst. Den rösten är svag nu, men i de tysta nätterna hör jag den dock ibland. Det är som en hälsning från en lyckligare tid. Jag kan ligga och lyss, tills jag somnar i sorg.

Är det underligt sedan, att man har det svårt att känna sig lycklig — heter det lycklig? — och såsom hemma? Man har ju kompromissat bort även sin själ, och när det skett, är den förlorad. Den tillhör inte längre helt mig själv, det är så mycket tomt och glitteraktigt, som bundit den. Redan en av antikens män sade dock: all vår omsorg böra vi ägna vår ande. Jag följde det rådet så, att jag sökte näring åt själen i sinnesintryck, i lustlycka. Under min s. k. lyckojakt jagade jag i krampaktig iver efter de falska irrbilder, som lockade. Då och då stannade jag för att finna, att jag måste vidare. Vad jag nådde gjorde ej min själ lugn utan endast irriterad. Till slut blev den icke ens detta, ty den hade blivit jordbunden och i och med det hade jag tappat den. Mig tillhörde den ej mera. Och själv var jag en typ, fastän jag varit ämnad att bli en människa.

Jag har sått, och jag får skörda. Det vore manligt att utan klagan ta hem skörden även om den är felslagen. Den stilla manande rösten, som jag förr stundom kunde höra, är tyst, den har förändrats till en förebrående. Jag kan förvirrad ta mig om huvudet och spörja: vem är du och vart går du? Men vem skulle svara på en sådan fråga . . .

— — —

Min vän sände mig detta brev.

Torsten Cederberg.

Vårda håret!
om det är sjukt eller friskt och använd
ZIWERT'Z Extrait Vegetal
bästa hårkonserveringsmedel. Finnes till salu hos frisörer och i parfymaffärer samt hos Kungl. Hovleverantör *Ziwert'z Eftr. i Göteborg.*
Lorensbergsgatan 7. Tel. 1098.

Damblusar, Klädningar o. Kjolar
köpas bäst och billigast i
O. F. HULTBERGS BLUSAFFÄR
Husargatan 40. Telefon 10318

I alla livets skiften
behöver Ni dagligen VIKING SKOKRÄM. Ni får därför aldrig glömma att föra den med även på resor och turistfärder. Det går fort att bli fin om fötterna, när Viking Skokräm rider för rusthållet.

—::—

Förståndig flicka.

I en New York-tidning berättas följande lilla episod ur livet.

I vårt hotell uppehöll sig en ung, rask flicka. En ung vacker vivör visade henne mycken uppmärksamhet, och vi fruktade alla att hans vinnande väsen och ödslande med pängar skulle bedåra henne.

En kväll kom hon in på mitt rum och i det hon satte sig på soffan, sade hon:

— John har friat till mig. Han föll på knä och bedyrade att jag var den enda makt i världen, som kunde rädda honom. Och om jag icke ville bli hans skulle han gå en drinkares öde till mötes.

— Och vad svarade du? frågade jag orolig.

— Jag svarade honom att jag icke är någon kuranstalt, men om han verkligen önskade att bli räddad från drinkarens lott så kunde jag ge honom adressen på en del anstalter, som jag hört fördelaktigt omnämnda.

Den flickan behöll huvudet kallt. Det skulle säkert icke skada om inför liknande vaga och riskfulla framtidsperspektiv hennes exempel ledde till allmän efterföljd.

—::—

NORDISKA HANDELSBANKEN
STOCKHOLM GÖTEBORG MALMÖ
128 AVDELNINGSKONTOR
Emottager insättningar mot högsta gällande ränta.
Uthyr brand- och dyrkfria förvaringsfack.
Förmedlar köp och försäljning av aktier och obligationer.
Emottager mot billig avgift (s. k. öppen deposition) alla slags värdehandlingar. Avkastning redovisas omedelbart till deponenten.
Emottager till förvaring i kassavalv (s. k. sluten deposition) försegelade lådor, konvolut o. dyl.

ÅNGBAGERI A.B.
ROSENLUNDS
BRÖD

Om hälsa och sundhet.

Där solen icke kommer, kommer läkaren.

*

Läkemedel hjälpa alltid, om icke den sjuke, så dock läkaren.

*

Man bör hellre föda bagaren än apotekaren.

*

Den sjukes tro styrker läkarens konst.

*

Den är ung nog, som är frisk, och rik nog, som är utan skuld.

*

En timmes sömn före midnatt är bättre än två därefter.

*

Den som vill komma sjukdomen fjärmast får den närmast.

*

Okänd sjukdom är svår att bota.

*

I den sjukes rum är läkaren konung.

(Danska ordstäv).

—::—

Varför plågas med dåligt kaffe då Ni kan få Swalanders kaffe! Butiker: Kungsg. 17 Korsg. 13. Bazar Alliance· Prova redan i dag! Säljes endast i egna butiker.

BREVLÅDA.

E—n W—m, Malmö. Som Ni måhända bemärkt ha vi redan vid flera tillfällen haft artiklar inne i dessa ämnen. Emellertid synas de intressera läsekretsen och vi vilja därför icke bestämma oss i någon riktning, innan vi blivit i tillfälle att taga del av serien ifråga.

Tvåårig prenumerant. Delad glädje, dubbel glädje. Tack och heder!

Okänd intresserad. Vi tacka Eder för intresset å vederbörandes vägnar, som ber att få framförd hälsningen att det "för varje dag blir allt bättre och bättre.

Silvia. Uppslaget mycket gott, men utförandet bristfälligt. Mannen förtjänade en omarbetning.

Fru Laura. Prenumeration kan verkställas vilken dag som helst och räknas — obs.! — fr. o. m. prenumerationsdagen, vilket ju bör betraktas såsom mycket förmånligt, om Ni ämnar den såsom födelsedagspresent. Gäller dock ej vid postprenumeration, utan endast vid direkt prenumeration å tidningens exp., Vallgatan 27. Tel. 18070.

Färsk FISK
Hansson & Silfverstrand
FISKAFFÄR
Bazargatan 8. — Tel. 9580, 15380

Köp
Olof Asklunds
Bröd
Det är bäst

Goda inköp
av Konserver, rökt Lax, rökt Ål, Räkor m. m. i N:o 55. Smör, Ost, Långedragsbröd i N:o 60.
Bazar Alliance.
Tel. 4570 till båda butikerna.
Alla varor av bästa beskaffenhet.
Butikerna närmast ing. från Bazargatan.
A. MAGNUSSON

Arla Mjölk
Distribution på glasflaskor.
Tel. 40781, 45699

— Mamma, är det du? Var har du varit? Du borde absolut icke ha stigit upp.

Men hon fick intet svar. Den mystiska skepnaden försvann med ett plötsligt steg framåt, och då Lilith förfärad vände sig om fick hon syn på Simmonds, som stod bakom henne med ett gåtfullt uttryck i sitt ansikte.

Tjänarinnan lade fingret över sin mun.

— Gå icke ditupp, fröken! viskade hon. Låt henne vara i fred. Hon önskar icke att bli sedd.

— Men var har du varit? Du skulle icke ha tillåtit henne att stiga upp.

Simmonds log.

— Det är icke så lätt att hindra henne från att göra vad hon själv vill, det vet ni nog. Jag har gjort vad jag kunde. Då hon befallde mig att lämna rummet gick jag, men icke långt. Jag stannade i korridoren för att utspionera henne.

— Utspionera henne! Varför?

Simmonds slog ned ögonen.

— Ni vet hurudan hon varit efter hemkomsten från sin åktur i går. Sen dess har hon på intet sätt varit sig själv.

— Varför vill hon icke se mig? frågade Lilith.

— Det vet jag icke. Också det har oroat mig. Men som jag sagt stannade jag i korridoren för att se vad hon skulle taga sig till, och jag vet, var hon har varit.

— Var har hon då varit?

— Vid brevlådan ute på landsvägen. Hon gick dit med ett brev, som hon hållit på att skriva hela eftermiddagen.

Liliths nyfikenhet tycktes tillsvidare vara tillfredsställd. I varje fall framställde hon inga fler frågor, men vände sig bort med ett uttryck av ångest och förvirring i sitt ansikte.

Moderns uppförande väckte också i själva verket Liliths stora förundran. Och framkommen till salsdörren vände hon sig häftigt om mot Simmonds och viskade:

— Tror ni, att hennes sinne är omtöcknat?

Simmonds skakade bestämt på huvudet.

— Det fordras bestämt mycket, mycket mer för att omtöckna fru Ames' sinne, svarade hon kort.

— Tror ni icke heller att vi borde sända bud efter läkare?

— Nej, fröken. Det hela går nog över bara hon får vara i fred.

Men ehuru Simmonds gjorde sitt bästa för att på detta sätt lugna den unga flickan utväntade hon likväl doktor Mallory, då denne följande morgon gjorde sin dagliga ridtur.

— Ett härligt väder i dag! hälsade Mallory då han red förbi.

— Om sådant ha vi icke tid att bekymra oss, svarade Simmonds. Vi ha tillräckligt att göra med fru Ames.

Mallory höll in hästen.

— Vad är det för fel med fru Ames?

— Det antar jag att ni bättre skulle kunna säga än vi, svarade Simmonds. Vi borde ha sänt bud efter er redan i går kväll, men jag vågade icke riskera min plats genom att handla mot hennes önskan. Men svårt har det varit för oss. Hon tycks icke veta vad hon vill från den ena stunden till den andra. Fröken Lilith vill hon alls icke se och hon gråter mest hela dagen. När hon var ensam ett ögonblick i går kväll, steg hon upp och gick ned till brevlådan med ett brev, fastän hon knappast kunde släpa sig upp igen.

Doktor Mallory rynkade pannan.

— Och hur tar fröken Lilith detta? frågade han deltagande.

— Det nästan krossar mitt hjärta att se den stackars unga damen. Hon vet icke, vad hon skall göra. Hon vågar varken gå in till modern eller sända bud efter er. Det är mycket egendomligt alltsammans, och bäst vore att så fort som möjligt komma bort ifrån alltihop.

— Ni skall inte tänka på att övergiva fröken Lilith nu, sade doktor Mallory.

Han red vidare i dyster sinnesstämning. Det mysterium, som omgav damerna på Old Court tycktes bliva allt ogenomträngligare, och varthälst han kom denna dag blev ämnet ifråga på ett eller annat sätt diskuterat.

Mallory gjorde allt för att bagatellisera och förkväva den ondska som låg fördold i allt det skvaller han hörde.

I synnerhet var fru Cooke mycket skarp i sina uttalanden och såg i fru Ames sjukdom ett talande bevis för hennes önskan att undandraga sig allt umgänge.

— Fru Ames är full av fördomar, förklarade fru Cooke. Kvinnorna i hennes generation uppfostrades till att betrakta sig själva som drivhusplantor, alltför ömtåliga att utsättas för de vindar, som den moderna kvinnan trotsar. Och hon uppfostrar sin dotter på samma sätt. Jag tror icke att den unga flickan någonsin haft en racket i sin hand.

Doktor Mallory kunde icke låta denna kritik över Lilith passera oemotsagd.

— I varje fall är det icke något sjukligt hos dottern, sade han. Hon kan springa i kapp med vinden. Att se henne med hundarne nere på stranden är som en uppenbarelse av kvinnlig styrka och kvinnligt behag.

Fru Cooke, som skickat bud på doktorn till Joanna, vilken alltid var förkyld, upptog hans försvar av den unga damen på Old Court högst onådigt.

— Jag fruktar, att jag inte förstår att rätt uppskatta dessa kraftigt byggda unga flickor, sade hon, men naturligtvis finns det också människor som beundra dem. Efter vad man berättat för mig har en viss person beundrat fröken Ames till den grad, att han gift sig med henne.

Dessa ord träffade på det kännbaraste doktor Mallory, som dock genom en viljeansträngning sökte dölja detta sakförhållande för fru Cooke.

— Verkligen, framkastade han kallt. Har hon anförtrott er det?

— Nej, det hör till den otrevliga atmosfären kring dessa damer, att de aldrig berätta något om sig själva.

— Men ni har vetskapen om detta giftermål ur pålitlig källa? fortfor doktor Mallory kyligt.

Fru Cooke syntes obehagligt berörd.

— Jag kan naturligtvis inte ansvara för att det är sant. Var snäll och säg inte, att jag berättat det. Jag fick höra det av en ren händelse.

— Kanske av lady Bamber? frågade doktorn skarpt. Den mest ondskefulla gamla sladdertaska som någonsin funnits!

(Forts.).

—::—